

Synagogue and State in Modern Israel

Timely Torah, May 21st 2023

1. Responsa, Mishpat Kohen, Response 144

R. Abraham Isaac Kook, known as Rav Kook, and also known by the acronym HaRaAYaH, was an Orthodox rabbi, and the first Ashkenazi Chief Rabbi of British Mandatory Palestine. He is considered to be one of the fathers of religious Zionism and is known for founding the Mercaz HaRav Yeshiva.

Born: September 7, 1865, Grīva

Died: September 1,
1935, Jerusalem

הנכתבים. וחזן מזה נראים הדברים, שבזמן
שאינ מלך, כיון שמשפטי המלוכה הם ג"כ מה
שנוגע למצב הכללי של האומה, חוזרים אלה
הזכיות של המשפטים ליד האומה בכללה. וביחוד
נראה שגם כל שופט שקם בישראל דין מלך יש
לו, לענין כמה משפטי המלוכה. וביחוד למה
שנוגע להנהגת הכלל. ואפילו בענינים פרטיים.

R. Chaim Ozer Grodzinski was a Av beis din, posek, and Talmudic scholar in Vilnius, Lithuania in the late 19th and early 20th centuries for over 55 years.

Born: August 24, 1863, Iūje, Belarus

Died: August 9, 1940, Vilnius, Lithuania

2. Introduction to Techuka LYisrael al pi HaTorah, Page 31 footnote 19

19 כבר הגררתי מפנה תשומת לב הרב לדברי הר"ן, אם כי סומך הוא עליו בתחום הפלילי דוקא, וז"ל במכתבו לרב מיום כ"א מני"א תרמ"ץ: "ע"ד עיבוד החוקה של שלטון התורה במדינה העברית בנוגע להמשפטים — זהו באמת ענין קשה שראוי להתישב הרבה בזה. לפי משכל ראשון חשבתי אולי אפשר לסדר באופן זה שהשופטים בדיני ממונות בין ישראל לחבירו יהיו הרבנים שיוכלו להזמין ולהוציא פס"ד שכחו יפה ע"פ החוק, ובנוגע להמשפטים בין יהודי וא"י יהי ע"פ משפט כללי. בנוגע לגנבות וגזלות ושאר... עונשין — כפי הנראה מתשוי הר"ן הי' משפט המלוכה מיוחד לבד הבי"ד הדנים ע"פ ד"ת. כי באמת קשה הדבר לתקנת המדינה שהגנב יפטור א"ע בכפל ומודה בקנס יהי פטור לגמרי, וע"כ שבכגון זה צריך לתקן תקנות המדינה, כענין מכין ועונשין וכו'".

תחוקה לישראל על-פי התורה

כרך א

סדרי שלטון ומשפט במדינה היהודית

מאת מרן הגאון

רבי יצחק אייזיק הלוי הרצוג זצ"ל

R. Yitzhak HaLevi Herzog, also known as Isaac Herzog or Hertzog, was the first Chief Rabbi of Ireland, his term lasted from 1921 to 1936. From 1936 until his death in 1959, he was Ashkenazi Chief Rabbi of the British Mandate of Palestine and of Israel after its independence in 1948.

Born: December 3, 1888, Łomża, Poland

Died: July 25, 1959, Jerusalem

3. Techuka LYisrael al pi HaTorah

א. — — — והנה עד שאני טורח בפתרון הבעיה של ההתאמה בין משפט התורה למשטר דימוקרטי, בעיקרה, במדינה היהודית. אני כבר רואה תמהים עלי: „כל הטורח הזה למה? הלא בא אחד מאחרוני הראשונים, רבינו נסים ז"ל, הושיט לנו הכל בקנה?“, הר"ן ז"ל בדרשותיו דרשה י"א מניח שיש שני מיני משפטים בישראל, משפט התורה ומשפט המדינה, או משפט המלך. לפי דיני התורה רחוק שייענש החוטא, ובנקל הרוצח ייפטר, והוא הדין שיש קשיות בדיני ממונות על הרקע של דיני העדות. להשלים את משפט התורה בא משפט המלך. איני יודע אם מחבר הדרשות הוא רבינו נסים מגירונדי ז"ל, אחד מגדולי רבוחינו ז"ל שלאחר חתימת התלמוד, אבל בכל אופן היה מגדולי הדורות. קבלת דעתו ודאי שהיתה מקילה לנו בהרבה, אבל אני רואה קשיים גדולים לישבה. אחרי ועידת פיל כשעמדנו אז לפני הצעת חלוקה וייסוד מדינה יהודית הזכרתי במכתב אל הגאון רח"ע ז"ל ע"ד עצות ודרכים להתגבר על הקשיים העומדים לפנינו בנוגע למינויים של נכרים שאינם בני ברית, שהרי חוק הוא בדיני התורה כל משימות שאתה משים לא יהיו אלא מקרב אחיך. והוא ז"ל בתשובתו רמז לדרשת הר"ן ז"ל הנ"ל. חזרתי וכתבתי לו שלדעתי אין זה מתקבל בתור פתרון, ושוב לא קיבלתי ממנו שום תשובה באותו ענין. נשארתי אני בדעתי, שלא יתכן שבמסגרת חוקי התורה נקבע מקום לשתי סמכויות מקבילות, כעין בתי המשפט של דין ובתי המשפט של יושר, ככח משפט המלך שנהגו באנגליה עד לתקופה-ידועה.

4. The History of Law and Judgement¹

The tradition of law and judgment is rooted in the People of Israel from its very beginning. Already in the desert, judges were appointed to the people, the judgment was perfected in the Sanhedrin. After the expulsion into exile, the Jewish communities in the

Diaspora adhered to the law, and established autonomous judicial systems. Since the State of Israel was established, the Knesset gradually enacts a set of basic laws that when completed, will form the constitution of the State of Israel.

The tradition of judgement within the People of Israel

The tradition of law and judgment was deeply rooted in the People of Israel from its very beginning. Already during their wandering in the desert, the Israelites were commanded to say: "Judges and officers shalt thou make thee in all thy gates..." (Deuteronomy 16:18). Moses chose judges who were found to have qualities listed in the Bible:

"...able men, such as fear God, men of truth, hating unjust gain..." (Exodus 18:21).

The chain of judgment continued throughout the period when the People of Israel inhabited their country, and it reached perfection in the Sanhedrin (the Great Court in Jerusalem was called the Sanhedrin - the Great Sanhedrin, it was the central authority of the Jews in the Land of Israel and in the Diaspora. The head of the Sanhedrin was the president, and his second was the presiding judge, when the Great Sanhedrin served as the Supreme Rabbinic Court, a Beth Midrash (House of Learning), a Supreme Legislative Authority in the field of Halakha (the collective body of Jewish religious laws which is derived from the written and Oral Torah), and a representative body for the Jews of the Land of Israel in front of the Roman government.

Even in the diaspora, the Jewish communities adhered to the law, and established autonomous judicial systems in many places.

The legal system during the Ottoman period

In the four hundred years of Ottoman rule in the Land of Israel (1516-1917), the administrative organization of

the country was adapted to the values and beliefs on which the Ottoman Empire was founded.

Prohibitions and restrictions were imposed on the Jewish and Christian residents of the country, including the prohibition to purchase land, the prohibition to carry weapons or ride a horse outside the city and the obligation to pay a Poll Tax (Head Tax) in exchange for the patronage of the Muslim-Ottoman state. However, they enjoyed an attitude of religious tolerance and the protection of the ruler.

The judicial authority was concentrated in city of Istanbul and from there it was delegated to the judicial courts in the districts.

Disputes between the individual and the empire were deliberated in the Sharia Courts by the Qadi, who was authorized to do so by the Sultan, while the Jewish communities in the country conducted themselves according to the laws and judgments practiced in the Jewish religion.

Judges and courts during the British Mandate

The period of British rule in the Land of Israel lasted for about thirty years. It began in December 1917, with the entry of the British army under the command of General Allenby into Israel, and ended in May 1948, with the establishment of the State of Israel.

The British government in Israel adopted local government institutions and adapted them to its needs. Initially, courts were opened in a relatively limited format and operated in accordance with Ottoman law. Later, with the "King's Order-in-Council" legislation in the Land of Israel in 1922, in addition to the Ottoman legislation, parts of the English legal system were applied in the country.

Among the governmental courts were the civil courts: the Supreme Court also sat as a High Court of Justice (whose decisions could be appealed to the King's Council, the Privy Council, which was seated in England, and served as a court of appeals for the entire British Empire),

The district courts, the magistrate courts, and special courts for municipal affairs, for lands and military courts. In addition, there was a system of religious courts: Sharia-Muslim, Rabbinic-Jewish, Ecclesiastical-Christian and Tribal courts.

Although the judges were appointed by the High Commissioner, independence from the executive

1

https://www.gov.il/en/departments/general/the_judiciary_authority_history

authority was maintained in the judicial system to a large extent.

The system of courts and judges since the establishment of the State of Israel

The State of Israel was established on the 6th of Iyar 1948 (May 15, 1948), by virtue of the Declaration of Independence, on Saturday evening, the 5th of Iyar 1948 (May 14, 1948).

Immediately upon its establishment, Arab countries had declared war on the new state, and their armies invaded its territory. Due to the preoccupation with the protection of its very existence and its freedom, the state did not have a ready-made legal system at its disposal, nor a consolidated constitutional structure for the government.

The State of Israel was founded at the end of a thirty-year British mandate over the Land of Israel, after hundreds of years of Ottoman rule.

In order to prevent a void, it was determined that the law that existed in the Land of Israel on the eve of the establishment of the state, will remain in force to the extent that it does not contradict the laws of the state, and the changes resulting from the establishment of the state and its authorities.

This law included a mosaic of laws, which included, among others: Ottoman laws that were absorbed into the laws of the British mandate and remained in force at the time of the establishment of the state, religious laws, laws of the British mandate and British laws - including, "the principles of common law and the foundations of the laws of equity practiced in England".

A written constitution was not available to the state when it was established.

The Declaration of Independence stated that: "The State of Israel will be open for Jewish immigration and for the Ingathering of the Exiles... it will be based on freedom, justice and peace as envisaged by the prophets of Israel; it will ensure complete equality of social and political rights to all its inhabitants irrespective of religion, race or sex; it will guarantee freedom of religion, conscience, language, education and culture...".

The Supreme Court ruled that these statements are: "The

vision of the people and their credo." The declaration, although it does not have the force of a binding law, established the democratic nature of the State of Israel as a country which is in the pursuit of freedom. It also inscribed on the flag of the state from the beginning the guarantee of civil rights as the basic foundation of its method and its law.

Basic Laws

Apart from the declaration of independence, the democratic foundations of the state were not anchored in its legislation.

The declaration predicted the adoption of a written constitution within a few months - by October 1, 1948, but a formal constitution was not accepted, neither back then nor now.

The War of Independence prevented the state from doing so, as well as the continuing state of emergency due to security reasons, the huge increase in the population due to the absorption of the Aliya (the mass immigration), and the like - all of these prevented the adoption of a written constitution in one piece.

That is why the first Knesset decided in 1950 that the constitution of the state would be enacted gradually, chapter by chapter. Each chapter will be a basic law in itself, and the system of basic laws, when completed, will be included in the constitution of the state.

Since then, the Knesset has enacted basic laws in the following issues: the President of the state, the Knesset, the government, the judiciary, the comptroller of the state, the army, Jerusalem as the capital of the State of Israel, the economy of the state, The lands of Israel, human dignity and freedom, and freedom of occupation. Additional basic laws are in being advanced in the legislative proceedings.

Basic law proposal: Legislation which seeks to introduce judicial review of the laws of the Knesset. At the end of the enactment of these laws, the basic laws will be consolidated into one document that will form the Constitution of the State of Israel.

5. The Levin-Rothman Plan for Altering the Justice System: A Comprehensive Analysis and Proposal for Consideration, Professor Netta Barak-Corren, Faculty of Law and the Center for the Study of Rationality , Hebrew University of Jerusalem

I. Primer on Israeli Structure of Government

The Israeli government consists of three branches:

1. The Knesset, a 120-member unicameral national legislature that concentrates the entire legislative power in the state.
2. The Cabinet or Government (*Memshalah*), headed by the Prime Minister, currently a 36-member executive that oversees the ministries and additional administrative agencies.
3. The judiciary, whose backbone consists of three levels: Magistrates courts, District courts, and the 15-member Supreme Court of Israel which serves *both* as a court of final appeal and as the court of first and last review in constitutional petitions (sitting as the High Court of Justice, HCJ). The labor courts, religious courts, and military courts operate independently but can be subject to a final review by the Supreme Court. The President of the Supreme Court heads the judiciary.

Israel never enacted a constitution. Instead, over a gradual process that began in the first Knesset, Israel enacted a series of Basic Laws that are considered the articles of what will be, one day, the Israeli constitution. So far, the Knesset has enacted 13 Basic Laws and amended them dozens of times. Most Basic Laws lay out the structure and operation of the government and

various formal institutions (such as the State Comptroller and the President of Israel, who functions as the symbolic head of state). In 1992, the Knesset enacted two Basic Laws concerning human rights (more on that below). There is no special procedure for the enactment or amendment of Basic Laws, although some of them may be amended only by an absolute majority of the Knesset. As a matter of political tradition and circumstances, most Basic Laws were enacted in a lengthy process spanning several Knessets.

6. Responsa Yaskil Avdi, VI:C'M:28

R. Ovadia Hedaya was a leading Israeli rabbi.

Born: December 24, 1889, Aleppo, Syria

Died: February 8, 1969, Jerusalem

אם יש למדינת ישראל, דינא דמלכותא
 דינא, מבחינת ההלכה

הנה שאלה זו, מחפלת, לשני ראשים, א) אם כדון של
 דינא דמלכותא דינא, נאמר, בכל סוגי מלכים, בין
 מלכי ישראל, ובין מלכי ארצות, או יש אחז חילוק ביניהם,
 ב) אם זה נאמר, רק במקום שיש מלך במדינה, וזה
 השליט במדינה, לחקוק חקים ולהוציא משפטים, ומצטוו
 לא יריס איש את אה ידו, או נאמר גם במקום שאין מלך
 במדינה, אלא רק נשיא המדינה, והשלטון לחקיקת חקים
 ומשפטים, נחוגה רק בידי בית הנבחרים וביה המחוקקים,
 שהם הרשאים להוציא החקים במדינה, כפי ראות עיניהם
 לטובת המדינה וחובביה, שגם הם מאייחסים ביחס
 ממלכה, הן אלה שחי והנקודות שעלינו לעמוד עליהם
 ולבררם אחת לאחת בעה"ת, ואצוה על ראי ראי ועל
 אחי אחי.

Maybe Not

ו) ובוזה הרי דברי החוס' ז"ל, מיושבים כמין חומר, דהוכרחו להאריך בטעמם צבחי תרי רכשי, דשני הדברים קשורים אי צהשני; דהיינו לגבי האומות, עיקר טעמם תלוי, בהזכות שיש להם צח"ל שכל הארץ שלהם, וממילא דגם אי נגרות אחריהם, ומלכי ישראל, עיקר טעמם חלוי צח"י, שכל ישראל שותפים בה, שמח און להם הדין של דד"ד, וממילא דגם חו"ל טפילה לח"י, שגם צחותו החלק שמולך בה מלך ישראל, לא אמרינן בה דד"ד, מטויע שהמלך עליו להשותף גזירותיו לכל בני מלכותו, ולפ"י הרי פי החוס' מוצן מאליו, באומרם דדוקא צמלכי האומות אמר דד"ד מפני שהארץ שלו, ר"ל צמלכי האומות אמרינן דד"ד צח"י גס צח"י, מפני שכיון שצח"ל כל הארץ שלהם, ויכול לומר להם לאו מארצי אס לא תקיימו מלוחי, ממילא דגם צח"י ישנו הדין הזה, מצחי השואח גזירותיו ע"כ בני מדינתו, אבל צמלכי ישראל לא וכו' ר"ל אפי' בחו"ל, מפני שצח"י לא יכולים לגרש ישראל מארס, שכל ישראל שותפים בה, ואז ממילא דגם צחותו חלק של חו"ל שמלך ישראל מולך בה, כמו צסוריא, און דד"ד, מטויע האמור שכל המלך להשותף גזירותיו לכל בני מלכותו כאמור.

Definitely Yes

כ) אלא לעיקר הדין, הנה הדבר צרור שאין לנו אלא די הרמ"ל והנמשכים אחריו בעור והש"ע צח"י שס"ט, דפי צפשיעות שאין חילוק בין מלכי ישראל, למלכי האומות דשניהם שוים צשיעוריהם, דדינינן בהו דינא דמלכותא דינא, ודלא כד החוס' והר"ן ז"ל, ששחו צחלקות בין מלכי ארבי"ע למלכי ישראל, וצפרע דזכ כלל צדיק^{צדיק} שחמפי והפוס' חולקים צהלכה דנקטינן כהפוס' שכ"כ להלכה ולמעשה, ולא כהמפרשים, שאינם אלא צדרך פירוש ולא צדרך פסק.

Democracy vs. Monarchy

אם יש חילוק בזה לבין מלך או שר?

(א) הנה מן החזו"צ ז"ל צנכ"ג סי' שס"ט הכ"ט
אות ו' וצנכ"ג אות ס"א כ' ח"ל וז"ל כל
שר ושלטון צעירו שיש לו כח לעשות חקים צעירו, דינא
דמלכותא דינא, הרש"א ז"ל צנכ"ג סי' תר"צ
ותר"ז ות"צ סי' ש"ו מהר"ק שו"ק ק"ה ת"י סי' י"ו,
וראיתי לבעל צנימו"ן ז"ל ר"ד ש"י דה"ה שליח
המלך והביא ראייה מתשו"ז של הרש"א גם לבעל הש"ג
צ"י חז"ה ראייתי ש"י ולאו דוקא המלך אל"ל אפי' שליחא
דמלכא הוי כמלכא כ"י שעושה השליח מחקי הממון
וכ"י ש"כ.

(ה) לאור כל האמור יול"א, (א) דינא דמלכותא נאמר
בין ממלכתא אר"ה, בין ממלכתא ישראל. (ב)
ד"ד נאמר גם במקום שאין מלך, רק שר ומושל או
צ"ח הצחרי"ם. (ג) גם ל"ד שנאמר שהם רק צנח"י עוצי
העיר, הרי יש להם הרשות לחקוק חקים לפי ראות
עיוניהם לעוצה המדינה, מכיון שהם נצחרי צני המדינה,
ואדעתא דהכי צחרו צהם לקבל כל אשר יטילו עליהם.
(ד) לכל הצדדים צ"ן א"ס הם ציחם ממלכות צ"ן א"ס הם
ציחם עוצי העיר, אינם יכולים להטיל דבר שהוא נגד
התורה.
וכ"י חכינו למלכות צ"ח דוד ומלכות שמים מלכות
כל עולמים צ"ח.

עבדיה צנכ"ג הדאיה

7. Dina Demalchusa Dina, Shiloh page 83

את דברי רש"י: "כיון שהם מחויבים בדינין מחויבין לשמוע. בנמוסי המלכות, וכיון
שמחויבין לשמוע בנמוסי המלכות, נמוסי המלכות דין הוא, וכיון שדין הוא, מועיל גם
בישראל אפי' שניהם ישראלים... שאין זה מפני כח המלך, רק מפני חיוב דינים שנתחייבו
בני נח, א"כ יכולה המלכות שלהם לתקן תקנות ודרכי הקנין, ומועילים גם בין ישראל
לחברו"¹⁰³. בהמשך תשובתו מדגיש בעל מלכי בקדש שטעם זה הוא העיקר: "וכמו
שבארתי היסוד העיקרי לזה מדברי רש"י ז"ל בגיטין שהדינא דמלכותא ממין ה"ב איננו
מטעם כח ומשפט המלך, רק מטעם שבני נח נצטוו על הדינים, דיניהם ותקנותיהם דין
הוא"¹⁰⁴.

לו לא היה לנו מקור חשוב נוסף לאימוץ דברי רש"י, היינו אומרים שאין דברים
אלה מייצגים גישה מקובלת בהלכה, וכי שיטה זו נשארה בקרן זווית. אולם, אחד מגדולי
התורה בימינו, רבי איסר זלמן מלצר, מאמץ אף הוא את דברי רש"י, מרחיבם ומסבירם.
כנראה שדברים אלה של אחד מגדולי התורה של מאה זו השפיעו על מעצבי ההלכה, ודברי
רש"י הוארו באור חדש. וכך הוא כותב: "ונראה דמה שכתב רש"י דעל הדינים נצטוו
בני נח הוא חד טעמא עם דינא דמלכותא דינא, והיינו, דכיון דבני נח נצטוו על הדינים,
וממילא יכול המלך לעשות תקנות מועילות לתיקון המדינה..."¹⁰⁵. ובעל אבן האזל מנתח
ומסביר בספרו את הגבולות וההשלכות של מובאה זו שהבאנו¹⁰⁶.

כנראה שגם רבי בצלאל זולטי מאמץ את גישתו של רש"י, אולם יש הרגשה
שהסתמכותו על נימוק זה דוקא יש בה מגמתיות מסוימת: מניעת תחולת הכלל דינא
דמלכותא דינא במדינת ישראל. בפסק דין של המיעוט, בשבתו כדיון בבית הדין הגדול
לערעורים כותב הרב זולטי, לפי שיטת רש"י, שהכלל דינא דמלכותא דינא מבוסס על
העובדה שבני נח נצטוו על הדינים. במדינת ישראל נתון השלטון בידי יהודים, ויהודים
לא הצטוו על "הדינים", כפי שהצטוו בני נח, היהודים הצטוו לקיים את חוקי התורה
בלבד. לכן, לדעתו, אין מקום להחלת הכלל דינא דמלכותא דינא במדינת ישראל¹⁰⁷.